Jaargang 115. Zondag, 28 December 1856. No. 156.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele inschrijving aan te besteden,

voor het jaar 1857:

1. De LEVERING van **GREENEN** en **VURENHOUT.**

2. IDEM van **STEEN, KALK, CEMENT.** ENZ.

3. IDEM van **RONGEN, SPIJKERS** en ander gemaakt **IJZERWERK.**

4. IDEM van **LOOD, ZINK, SOLDEERSEL**, ENZ.

5. IDEM van **HARDSTEEN**, ENZ. met **STEENHOUWERS ARBEIDSLOONEN.**

6. IDEM van **GESMEED IJZERWERK.**

7. Het **VERNIEUWEN, HERSTELLEN** en **ONDERHOUDEN** der **STRATEN.**

8. Het **WIEDEN** en **SCHOONHOUDEN** der MARKTPLAATSEN, PLEINEN, STRATEN, enz.

9. Het **ONDERHOUD** van het STERREBOSCH, enz., en van de WANDELPADEN buiten de Heerepoort.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen aan het BUREAU van FABRIKAGE.

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Dingsdag den 30sten December 1856** aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan de laagste Inschrijvers, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Woensdag den 31sten December 1856**, des voormiddags te 10 uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 17 December 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Verpachting.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele Inschrijving* te verpachten:

Voor den tijd van drie jaren:

1. De TOL van de STAD *Groningen* op den MAC-ADAMWEG langs het **Schuiten- of Winschoterdiep**, tusschen *Groningen* en *Martenshoek*, staande onder *Engelbert.*
2. IDEM te *Foxham*, onder *Kolham*, Gemeente *Slochteren.*
3. De STADS ZWIJGENDE TOL of BOOM te *Wolde* met het OPTREKKEN der KLAPBRUG te *Foxhol.*

Voor den tijd van één jaar:

4. Het VERLAATSGELD van het VERLAAT aan het Damsterdiep.
5. Het BRUG- of KLAPGELD van de OPHAALBRUG over het Damsterdiep te *Oosterhoogebrug*, Gemeente *Noorddijk.*
6. De KRAAN aan de Noorderhaven.
7. IDEM buiten Apoort, aan het Hoendiep.
8. IDEM aan het Damsterdiep.

Het aan de Gemeente *Groningen* toekomende REGT van VISSCHEN in de na te melden wateren, voor den tijd van 1 jaar, als:

1. In het Winschoterdiep, te beginnen bij het Verlaat te *Zuidbroek*, tot langs het *Foxholsterbosch*, in het Diep loopende door *Foxhol* tot aan den mond van het *Foxholstermeer* en in het *Foxholstermeer.*
2. In het Drentsche Diep, van den mond bij het Winschoterdiep Zuidwaarts, tot de plaats waar de oude Molen heeft gestaan, en van den mond van het Foxholdergat Zuidwaarts, tot zoo verre het regt van deze Gemeente zich uitstrekt.
3. In het Winschoterdiep, van den mond van het Drentsche diep tot den buitensten Drijfboom buiten het Kleine-poortje te *Groningen.*
4. In de Diepen en Havens in de stad *Groningen*, van den Binnen-Drijfboom bij het Kleine-poortje tot den Binnen-Drijfboom in den mond van de Noorderhaven, met de uitzondering in de Voorwaarden vermeld.
5. In het Reitdiep, van den Buiten-Drijfboom in den mond van de Haven tot *Garnwerd.*

De Voorwaarden zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, voor ieder perceel afzonderlijk in te dienen, en wat de Visscherijen betreft met omschrijving en vermelding van het nommer der Perceelen waarvoor ingeschreven wordt, moeten, overeenkomstig de Voorwaarden, vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 6den Januarij 1857 aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing van de hoogste Inschrijvers zal, onder nadere goedkeuring, in het openbaar plaats hebben op WOENSDAG den 7den Januarij 1857, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 16 December 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

ZUID-AFRIKA.

Meer en meer vestigt zich het oog der landverhuizers uit Nederland naar dat gedeelte van Zuidelijk Afrika, waar de afstammelingen onzer oud-Hollandsche kolonisten als een onafhankelijk volk zich in de beide vrijstaten: de Transvaal republiek en de Oranje vrijstaat hebben gevestigd. Daarom zal welligt ook een overzigt over de wording en den tegenwoordigen toestand dier staten aan onze lezers niet ongevallig zijn.

Reeds in het begin der 17de eeuw vestigden de Nederlanders zich aan de Kaap de Goede Hoop en kwamen bij de vruchtbaarheid van den bodem en het gezonde klimaat, spoedig tot een hoogen trap van welvaart, in weerwil van de herhaalde oorlogen die zij tegen de Kaffers, Hottentotten en Bosjesmannen te voeren hadden. Zij bleven in het bezit dier kolonie, totdat in het laatst der vorige eeuw de Engelschen daarop hunne begeerige blikken vestigden, aan wie, nadat zij in 1806 zich reeds daadwerkelijk van de Kaapstad hadden meester gemaakt, dat land bij den vrede van 1815 daadwerkelijk werd afgestaan. Sedert bewoonden de boeren (zoo toch worden onze stam- en geloofsgenooten daar genoemd) de grensdistricten der kolonie, waar zij in gedurige aanraking kwamen met de onbeschaafde bewoners der binnenlanden. Zij hadden van deze veel kwaads te verduren, welligt niet zonder reden, daar zij hen niet altijd volgens onze begrippen van regt behandelden.

De Engelsche regering, hierin ook door de eenzijdige voorstelling der zendelingen geleid, schijnt, vooral sedert 1835, zich het lot der Kaffers zeer te hebben aangetrokken en deze boven de boeren gesteld te hebben. Dit verwekte groote verbittering bij de boeren, die, aangevuurd door hunne zucht naar onafhankelijkheid en republikeinsche instellingen, ten getale van 5000, met have en vee de binnenlanden introkken en aan gene zijde der Oranjerivier onder zekeren *Pieter Retif* eene soort van maatschappij vormden. Deze wakkere man gaf zijne volgers wetten, sloot verbonden met de omliggende volken, maar zag tevens in, dat voor een beter staatsleven eene nadering tot de zeekusten en het bezit eener haven onmisbaar was. Hij rigtte hiertoe zijn oog op Port Natal, aan de oostkust gelegen, waar de Britsche regering zich wel vroeger gevestigd had, maar toch in 1836 haren agent had teruggeroepen, zoodat de weinige Britsche kolonisten eigenlijk zonder bescherming aan hun lot waren overgelaten. Geen wonder dat deze, bedreigd door magtige inlandsche stammen, de uit het binnenland opdagende boeren als bondgenooten en beschermers inriepen. Alvorens echter zijne plannen te kunnen verwezenlijken, stierf *Retif* als slagtoffer van het verraad der inlanders, met wie nu weder hevige gevechten werden geleverd, maar die ten slotte door de boeren, onder leiding van *Pretorius*, geheel werden geslagen. Zij begonnen hierop zich in het land, met zooveel strijds verworven, als Bataafsch-Afrikaansche maatschappij te vestigen en een hoofdzetel, Pieter Maritzburg, te gronden.

Intusschen verscheen in November 1840 eene proclamatie van den Britschen gouverneur der Kaapkolonie *Napier*, waarin hij den boeren het regt ontzeide, zich als eene vrije kolonie te vestigen; 't welk, in Mei 1842, door de bezetting van Port Natal met Engelsche troepen gevolgd werd. De boeren protesteerden hiertegen en verzetten zich gewapenderhand tegen het voortdringen der Engelschen. Door overmagt genoodzaakt te wijken, troffen zij een verdrag, waarbij zij zich onderwierpen onder voorwaarde van amnestie, eigen regeling hunner inwendige aangelegenheden, enz. De meesten hunner keerden echter naar de Oranje-rivier terug, of begaven zich nog verder noordwaarts aan gene zijde der Vaal-rivier.

Zoo zien wij dan de zwervelingen onder *Pretorius* andermaal vereenigd aan de boorden der Gariep of Oranje- en der Vaalrivier, zeker met het denkbeeld zich hier te vestigen, daar Britsche magt hun dit in Natal verhinderd had. Den 3den Febr. 1848 verscheen echter eene nieuwe verklaring van het Britsche bewind, waarbij deze geheele streek als Britsch gebied, onder den naam van *Oranje Rivèr Sovereignity* werd beschouwd. Een groot deel der boeren greep hierop weder naar de wapenen en verdedigde zich den 29sten Aug. 1848 bij Boomplaats dapper tegen de voortrukkende Engelsche troepen onder *H. Smith.* Zij konden zich echter ook hier tegen een' overmagtigen vijand niet staande houden, die zich daarenboven van geene zeer eerlijke middelen schijnt bediend te hebben, zoo als het zetten eener premie op het hoofd van *Pretorius.* Deze trok met een groot deel zijner aanhangers over de Vaal en vestigde zich noordwaarts, aldus den grond leggende tot de later dusgenaamde *Transvaalsche Republiek.*

De Britsche regering had intusschen, bij den Kafferoorlog in 1851 en volgende jaren, gelegenheid zich te beklagen over hare vroegere vijandelijke gezindheid tegen de Hollandsche Afrikanen. Zeker schijnt het dat, indien deze zich met de Kafferstammen hadden willen vereenigen, zij schitterende wraak over het geleden onregt hadden kunnen nemen en het der Britsche kolonie bezwaarlijk genoeg maken. Zij deden dit niet en veeleer het tegendeel. De vogelvrij verklaarde *Pretorius* liet den Kaffers aankondigen, dat hij hun met zijne geheele magt zou aangrijpen, indien zij iets tegen Natal ondernamen, waar nog zoovele zijner vroegere volgelingen leefden. Hij beschermde die jeugdige kolonie alzoo een tijdstip dat het Britsch bestuur hiertoe ten eenen male buiten magte was.

Deze houding der vrije Afrikanen mag de Britsche regering tot eene andere staatkunde gevoerd hebben, die, om de boeren liever tot goede bondgenooten, dan tot onwillige ondergeschikten te maken. In 1853 besloot zij hare aanspraken op het Oranje-Vloed-gebied te laten varen. In September kwam sir *G. Clark* hierover te Bloemfontein met de boeren onderhandelen, en den 23sten Febr. 1854 werd de onafhankelijkheid van dit gewest plegtig erkend.

Zoo ontstonden dan de beide onafhankelijke staten de Transvaal republiek en de Oranje vrijstaat, met eene oppervlakte de eerste van 50,000 vierk. Eng. mijlen, de laatste van 70,000 en met een zielental van Europesche afkomst, de eerste van 40.000 en de laatste van 15,000. Beide staten hebben zich in den laatsten tijd, onder het republikeinsche bestuur, zeer ontwikkeld. In de Transvaal republiek is vooral de landbouw het middel van bestaan geworden, in den Oranje vrijstaat meer de veeteelt, in 't bijzonder de schapenfokkerij, waarvoor de uitgestrekte grasvlakten eene gunstige gelegenheid aanbieden. Zij die hunne fortuin dan ook daar willen beproeven, hebben het meeste kans op welslagen, wanneer zij met landbouw en veeteelt bekend zijn en daaraan hunne krachten willen wijden. Dat enkele handelaars, onderwijzers en anderen er vooruit kunnen komen, heeft reeds de ondervinding bewezen, maar de landelijke nijverheid is de eigenlijke bestaanbron der bevolking en zal dit nog lang blijven, ook voor alle nieuwe aankomelingen.

PERZIE.

Sedert de inneming van Herat door de Perzen en de oorlogsverklaring van Engeland is bekend geworden, heeft zich de algemeene opmerkzaamheid op die verre streken gevestigd. Niet het minst wordt die aandacht opgewekt door het telkens in Engelsche dagbladen uitgesprokene vermoeden, dat Rusland ook hier de hand in het spel heeft, waaruit dan sommigen reeds tot eene aanstaande botsing tusschen Engeland en Rusland besluiten.

De Russische regering werpt intusschen dat vermoeden verre van zich. Integendeel heeft die regering, volgens het dagblad *le Nord*, bij het Perzische hof te Teheran alle moeite gedaan en doet zij dit nog, om den Schach tot bezadigdheid en inschikkelijkheid jegens Engeland te bewegen, en heeft zij vroeger bepaaldelijk al haren invloed aangewend om Perzië van de onderneming tegen Herat terug te houden.

Het behoeft bijna niet gezegd te worden, dat de Engelsche bladen aan die opgave van den kant van Rusland geen geloof hechten en voortgaan met hunne tegen Rusland vijandige betoogen. Zoo lezen wij in de *Morning Post* nu weder het volgende: »Russische volharding en Russisch goud hebben in Perzië in 1856 evenveel uitgerigt als in 1829 in Turkije en in 1849 in Hongarije.

»Sedert 21 jaren hebben de Russische gezanten bij het Perzische hof door het uitstrooijen van geld en andere onwaardige middelen een overwigt gekregen, waarvan zij tegen Grootbrittanje hebben gebruik gemaakt. De Russische regering heeft deze daadzaken bij herhaling ontkend, maar de bewijzen zijn daarvan hier in Londen voorhanden. Iedere schrede, die Rusland naar het zuiden doet is eene vermindering van de belemmeringen die zich aan een inval in Britsch-Indië in den weg stellen en zoodra nu de hulpmiddelen van Perzië aan Rusland zijn ten dienste gesteld en Herat de zuidelijke grens vormt, dan is er geen onoverkomelijke hinderpaal meer voor een inval in Indië."

Wanneer intusschen de bedoelingen die Rusland worden toegedicht ook al op waarheid steunen, zou toch een zamentreffen van Russische en Engelsche wapens nabij Perziesch grondgebied nog niet zoo spoedig op handen zijn, dewijl Herat veel te ver af en veel te veel zuidelijk van Ruslands Aziatische bezittingen is en ook dewijl het in de taktiek van Rusland ligt om daar waar het magtige tegenstanders heeft, slechts zeer langzaam en voorzigtig te handelen.

GRIEKENLAND.

Volgens berigten uit Athene van den 19den dezer, heeft de Koning, bij de opening der kamers, in zijne gehoudene rede, de aanstaande ontruiming des rijks door de troepen der verbonden mogendheden, aangekondigd.

ITALIE.

Men was niet zonder vrees dat de aanslag op het leven van den Koning van Napels invloed zoude hebben op de voorgenomene amnestie. Die vrees schijnt gelukkig ongegrond te zijn. Het gebeurde heeft eene geheel andere uitwerking gehad, daar, volgens de jongste berigten, de amnestie binnen eenige dagen zou worden afgekondigd.

Ook zijn laatstelijk onderscheidene koninklijke besluiten genomen, die voor 's lands welvaart van het grootste belang zijn te achten. Daarbij is aan de maatschappij, die reeds concessie tot het aanleggen van eenen spoorweg van Napels tot de zuidelijke kust des lands bekomen had, vergunning verleend om dien weg noordwaarts tot aan de Romeinsche grenzen te verlengen, zoodat hij geheel het Napelsche vasteland doorsnijden zal. Verder is door den Koning bepaald, dat de kusten van het eiland Sicilië ten dienste der zeevaart met achtentwintig bakens naar het nieuwste stelsel verlicht zullen worden. Eindelijk heeft de Koning bepaald, dat op den 30sten Mei aanstaande te Palermo eene tentoonstelling van producten van Sicilië's bodem en fabrijkwezen zal geopend worden, en dat daarbij van rijkswege premiën aan de inzenders der beste voorwerpen zullen worden toegekend.

— Den 19den dezer is te Turijn door eene deputatie van ingezetenen van de Romagna aan den graaf *Cavour*, den voorzitter van den Sardinischen ministerraad, een gouden gedenkpenning aangeboden, als blijk van erkentelijkheid wegens hetgeen hij op het Parijsche congres voor Italië's zaak gedaan had.

Dezelfde deputatie heeft vervolgens eenen eeredegen aangeboden aan den generaal *La Marmora*, die over de Sardinische troepen in de Krim het bevel gevoerd heeft.

De heeren *Cavour* en *La Marmora* hebben die geschenken met warme dankbetuiging aangenomen, als »blijken van Italië's ingenomenheid met de echt Italiaansche staatkunde van Koning *Victor Emanuel* en van zijn gouvernement."

SPANJE.

In het officiële dagblad van Madrid van den 17den dezer is bekend gemaakt, dat de generaal *Figueras* tot minister van oorlog benoemd is. Hij is reeds in het jaar 1848 lid geweest van een ministerie hetwelk den maarschalk *Narvaez* aan het hoofd had. De afgetreden minister van oorlog, generaal *Urbistondo*, die vroeger steeds een warm voorstander van het absolute koningschap was, is aan het hoofd der hofhouding van den gemaal der Koningin geplaatst. Die hofhouding is thans weder eveneens ingerigt als vóór de invoering van den constitutionelen regeringsvorm in Spanje gebruikelijk was.

ZWITSERLAND.

De kwestie omtrent Neufchâtel mag op dit oogenblik wel als de *question brulante* worden aangemerkt. Terwijl eenerzijds de krijgstoerustingen zoowel in Zwitserland als in Pruissen in volle werking zijn, is van den anderen kant de diplomatie met verdubbelden ijver werkzaam, om zoo mogelijk nog eene minnelijke schikking te bewerken. De toestand van het oogenblik is hoogst gewigtig. De eerste 14 dagen zullen over oorlog of vrede beslissen.

Terwijl voor een paar dagen meer uitzigt op eene schikking bestond, vooral ten gevolge van eene tusschenkomst des Engelschen gezants te Berlijn, bij den Zwitserschen bondsraad, schijnt men volgens de laatste berigten weder het ergste te moeten vreezen. De *Zeit*, het ministerieel orgaan van Pruissen, laat zich in zijn laatste nommer van eergisteren aldus over den stand van zaken hooren:

»De in eene depêche van het *Franf. Journ.* gedane mededeeling als zouden door de diplomatie te Bern bemiddelingsvoorstellen zijn gedaan, als ook het berigt uit Berlijn, dat het Engelsche kabinet zijne bemiddeling in de kwestie omtrent Neufchâtel zou hebben aangeboden, missen voor het oogenblik nog elken grond.

»Om in 't algemeen geen verkeerd denkbeeld omtrent voorslagen van bemiddeling te doen wortel schieten, moet worden aangemerkt, dat het bij de hangende kwestie tusschen Pruissen en Zwitserland, er niet om te doen is, dat van de eene zijde de gedane vorderingen iets worden ingekort en van den anderen kant halve concessiën worden gedaan, maar dat het regtmatig en billijk en door alle groote mogendheden ondersteunde verlangen van Pruissen van de zijde van Zwitserland worde vervuld. Pruissen heeft de onvoorwaardelijke vrijlating der gevangenen tot uitgangspunt van alle verdere onderhandeling over de regeling der Neuenburger aangelegenheden genomen, en wanneer nu ten opzigte dezer laatste zaak eene bemiddeling gevolg zal kunnen hebben, dan moet toch voor alles de onvoorwaardelijke vrijlating der gevangenen zijn voorafgegaan. Zoolang deze niet is geschied, kunnen wij ons dus niet bevoegd achten aan onze lezers een vredelievender uitzigt voor te spiegelen, of in de bovenbedoelde bemiddelingsvoorslagen eene aanleiding te zien welke de door Pruissen voorbereide maatregelen zou kunnen vertragen of doen ophouden.

»Z. M. de Koning van Pruissen verlangt van Zwitserland geene voordeelen en geene vernedering; hij bedreigt noch zijn inwendig staatsbestuur, noch zijne stelling als Europesche mogendheid; hij begeert alleen, dat de aangelegenheid van Neufchâtel eindelijk eens geregeld worde op eene wijze, dat zijne onbetwistbare regten worden gehandhaafd; hij wil dat geene mannen veroordeeld worden die zich gedrongen gevoeld hebben dat door alle mogendheden erkende regt weder op te beuren. Hoe het eerste zal plaats hebben, kan een onderwerp van beraadslagingen uitmaken, het laatste moet door Zwitserland onvoorwaardelijk worden vervuld, wanneer een vredelievende afloop van het geschil wordt verlangd."

Alleen uit Bern dus kan voor het oogenblik de beslissing in deze gevaarvolle kwestie worden vernomen. Mogten de pogingen der groote mogendheden om het geschil langs diplomatieken weg bij te leggen (die, wanneer ze dan al, volgens de *Zeit* nog niet gedaan zijn, zeer zeker zullen worden in het werk gesteld), afstuiten op de halstarrigheid van den bondsraad of van de bondsvergadering — dan kan men binnen kort eene oorlogsverklaring van Pruissen te gemoet zien. Volgens de laatste tijdingen uit Berlijn toch, heeft het al den schijn, dat het weldra daartoe komen zal.

Reeds hebben de chefs van de verschillende corpsen bevel ontvangen om een of twee divisiën van elk der negen armeecorpsen mobiel te maken, welke operatie vóór den 1sten Januarij voltooid moet zijn. Deze negen divisiën, uitmakende een effectief van 125- à 130,000 man, zullen in vier corpsen verdeeld worden. Het eerste corps bevat drie divisiën en de garde, de andere elk twee divisiën. Deze vier corpsen zullen onder het bevel staan van de generaals *von Werder*, *von Wasow*, *von Bonin* en *Schack.* Als kommandant-en-chef noemt men nog altijd den generaal *von Groeben*, terwijl de generaal *von Reyher* als chef van den generalen staf aangeduid wordt. De garde, die bij het eerste corps ingelijfd is, wordt gekommandeerd door prins *Frederik Karel*, zoon van prins *Karel*, broeder des Konings. De kavallerie bestaat uit 10,000 man.

Over de krijgsmagt die Zwitserland tegen het Pruissische leger overstellen kan, wordt verschillend gedacht. De *Bond*, een half officiëel orgaan, deelt uitvoerige mededeelingen over de sterkte van tegenweer, volgens welke het getal van het ten allen tijde marschvaardig en goed georganiseerde Zwitsersche leger uit 140,000 man zou bestaan. Hierbij komt nog de landweer, die in eene ronde som eveneens 140,000 man telt, zoodat het totaal der voor de wapens geschikte manschappen 280,000 zou bedragen. Men gelooft evenwel, dat deze berekening overdreven is, wanneer men de slechts geringe bevolking van Zwitserland, 2.400,000, daarbij in aanmerking neemt.

Hoe 't hiermede ook zij gelegen, men mag gerust er op rekenen, dat, mogt het tot een oorlog komen, Pruissen op ernstigen tegenweer zal stuiten. Alle berigten toch stemmen hierin overeen, dat de opgewondenheid van het Zwitersche volk bij den dag toeneemt en dat ook degenen, die zich vroeger niet geheel met de door het eedgenootschappelijke bewind ten aanzien der Neufchatelsche aangelegenheid gevolgde staat-

kunde konden vereenigen, thans, nu het op verdediging van den vaderlandschen grond schijnt te zullen aankomen, alle verschil van gevoelen ter zijde stellen.

Overal ziet men moedige en opgewekte gezigten onder de wapens komen. Alle standen der bevolking zijn even vastberaden om goed en bloed voor het dierbaar vaderland op te offeren. »Zwitserland mag niet toegeven," zoo hoort men eenvoudige landlieden verklaren. »Elke staat is te gronde gegaan, die meer op geld dan op eer zag", getuigt een der aanzienlijkste koopieden.

In het bekende artikel van den Franschen *Moniteur*, en nu weder in den *Constitutionnel*, werd anders gezegd, dat de Zwitsersche regering in haren tegenstand zich alleen door de inblazingen van revolutionairen en volksmenners had laten leiden, en dat het weldra zou blijken, dat zij niet op de sympathie der natie zou kunnen rekenen. Uit het bovenstaande blijkt genoegzaam het ongegronde van deze bewering. Ook de dagbladen van Zwitserland keuren bijkans allen de onversaagde houding der bondsregering jegens Pruissen goed, zoowel de organen der conservative als die der radicale partij.

Uit Frankfort wordt van den 26sten per telegraaf gemeld, dat de Amerikaansche- en Engelsche gezanten wel eene minnelijke schikking tusschen Zwitserland en Pruissen hadden beproefd, maar dat deze mislukt was, omdat niet alle gezanten de vereischte volmagten hadden ontvangen. De president van den bondsraad had geene der conferentiën bijgewoond.

DUITSCHLAND.

In de zitting der Duitsche bondsvergadering van den 18den dezer hebben, volgens het officiële verslag, de gezanten van Oostenrijk, Beijeren en Baden berigt, dat de stappen, welke ter voldoening aan het bondsbesluit van den 6den November bij het Zwitsersche staatsbewind betrekkelijk de zaak van Neufchâtel gedaan zijn, het gewenschte gevolg niet gehad hebben; dat namelijk de Zwitsersche bondspresident, na aan den Pruissischen gezant te hebben verklaard dat Zwitserland den eisch tot onvoorwaardelijke vrijlating der gevangenen niet kon bewilligen, maar overigens bereid was over eene vreedzame vereffening van het geschil in onderhandeling te treden, hetzelfde aan de gezanten der overige Duitsche bondsstaten te kennen gegeven had, met bijvoeging, dat de bondsraad dus ook aan de tot ondersteuning van Pruissens vordering strekkende vertoogen van den Duitschen bond geen gehoor kon geven, maar niettemin de vriendnabuurlijke gezindheid wist te waarderen, welke de bondsvergadering bij het nemen van haar besluit geleid hadden.

Vervolgens heeft de Pruissische gezant den dank zijner regering betuigd voor de eenstemmige bereidwilligheid, waarmede hare bondgenooten zoowel bij het nemen als bij het uitvoeren van het besluit van den 6den November aan hare wenschen beantwoord hebben; kennis gegeven van hetgeen tot hiertoe in deze zaak geschied was; zijn leedwezen betuigd dat de hoop, die men tot nog toe gekoesterd had van langs den weg der onderhandeling tot het herstel van het geschonden regt te geraken, vervlogen was, en medegedeeld dat diensvolgens aan den Koning niets overschoot, dan aan zijne regtvaardige eischen door het op de been brengen eener voor dat oogmerk voldoende legermagt nadruk bij te zetten, en dat reeds onderhandelingen geopend waren om aan die strijdkrachten de vereischte vrije beweging te verzekeren.

De bondsvergadering heeft daarop besloten, deze mededeeling door de vermelding in het protocol ter kennis van de onderscheidene regeringen te brengen.

In dezelfde zitting heeft de bondsvergadering besloten, dat door eene commissie van deskundigen uit onderscheidene bondsstaten, die in Januarij te Neurenberg bijeen moet komen, een ontwerp van een algemeen wetboek van koophandel zal worden opgesteld, ten einde hetzelve later aan de bondsvergadering voor te leggen.

— Evenals dit in Spanje en Italië geschiedt, wint, zooals bekend is, de reactie ook in Duitschland hoe lang zoo meer veld. In onderscheidene staten van Duitschland verlangen de adellijke familiën nu weder de voorregten terug die zij door de gebeurtenis van 1848 verloren hadden. De Duitsche bondsvergadering moet zich met de verzoekschriften dienaangaande bezig houden, die vooral uit Zuid-Duitschland zijn ingekomen.

— *Duns Scotus*, de beroemde scholasticus met den bijnaam »doctor subtilis," kwam in het jaar 1308 te Keulen, overleed spoedig daarop in den krachtigen, mannelijken leeftijd, en werd in de kerk van het Minoritenklooster begraven waar een eenvoudige grafsteen zijne rustplaats aanwijst. De overlevering zegt, dat hij levend is begraven, wat hieruit wordt opgemaakt, dat men bij eene latere opening van het graf bespeurde, dat hij zich uit vertwijfeling de duim had afgebeten. Deze omstandigheid moet de reden geweest zijn, waarom de geleerde Franciskaner nog niet heilig verklaard is. Thans evenwel moet de kardinaal en aartsbisschop *von Geissel* van den Paus de last gekregen hebben, een onderzoek naar bedoelde omstandigheid in te stellen, en zal het van den uitslag van dit onderzoek afhangen of *Scotus* nog onder de heiligen zal worden opgenomen. Wordt hiertoe besloten, dan zal dit met groote kerkelijke plegtigheden in Keulen gevierd worden. Men vermoedt, dat het dogma der onbevlekte ontvangenis, onder wiens voorvechters *Duns Scotus* behoorde en 't welk hij tegen zijnen geleerden tijdgenoot *Thomas van Aquino* verdedigde, de herinnering aan den beroemden scholasticus weder heeft levendig gemaakt en tot het hier genoemd onderzoek heeft aanleiding gegeven.

DENEMARKEN.

De Fransche *Presse* bevat een artikel, dat aan den invloed van prins *Napoleon* wordt toegeschreven en over de nog altijd netelige houding van Denemarken tegenover de hertogdommen Holstein en Lauenburg handelt. De steller daarvan staat voor, die hertogdommen, benevens een gedeelte van Sleeswijk, geheel van Denemarken af te scheiden en met Duitschland te vereenigen, en daarentegen het eigenlijk Denemarken tot een onafhankelijk koningrijk te maken, dat zich met Zweden en Noorwegen ten naauwste verbinden zou. Wanneer men de verwantschap der drie landen en de overeenstemming van de zeden der inwoners in aanmerking neemt, dan komt het laatste zeer gemakkelijk voor, en ook het vraagstuk der dynastie wordt als gemakkelijk op te lossen voorgesteld, naardien de Deensche dynastie uitsterft, terwijl Zweden prinsen bezit, een van welke niet verder van den troon van Denemarken verwijderd is dan prins *Christiaan* van Glucksburg.

Wanneer deze laatste verstandig oordeelt, dus meent de steller van het artikel, dan moet hem weinig aan een troon gelegen zijn, die dagelijks door partijschappen geschokt wordt en speelbal der groote mogendheden zou kunnen zijn. Vergenoegt hij zich daarentegen met de hertogdommen, dan kan hij een rustig bewind hebben, en zijne hoedanigheid als medelid van den Duitschen Bond zou alle bemoeijing van Pruissen voorkomen. Eene zoodanige schikking, dus luidt het verder, zou in het belang van geheel Europa zijn. Een grootere Scandinavische staat zou een dam tegen Ruslands uitbreiding naar de zeezijde opwerpen, en de Duitsche Bond zou een lid meer tellen.

GROOT-BRITTANJE.

De *United Service Gazette* schrijft, dat de regering voornemens is, nog eens en voor de laatste maal expeditien uit te zenden ter opsporing van sir *John Franklin*. Zij zullen waarschijnlijk drie in getal zijn, eene te land, eene tweede, welke haren weg langs de Behringstraat neemt, en eene derde, welke door de Davisstraat zeilt. De tweede expeditie zal waarschijnlijk onder bevel staan van den kapitein *Collinson*, wanneer hij zich daartoe vrijwillig aanbiedt, of van den kapitein *Rochfort-Maguire*, een officier van groote energie en veel ondervinding; het bevel over de Baffinsbaai-expeditie zal, naar men gelooft, aan den kapitein *M'Clintock* worden aangeboden. Over den bevelhebber der landexpeditie verneemt men nog niets.

FRANKRIJK.

Nog altijd bestaat er onzekerheid over den tijd der opening van de conferentiën. Wij zullen ook nu de lange redeneringen der dagbladen over den juisten dag laten liggen. Het beteekent weinig of die opening een dag vroeger of later zal plaats hebben; de hoofdzaak is, dat de conferentie weder bijeenkomen en vraagstukken beslissen zal, waaromtrent onzekerheid bestond, ten nadeele van veler belangen.

Ongelukkig echter is het tevens zoo goed als zeker, dat niet *alle* kwestiën, zelfs die onmiddellijk in verband staan met de uitvoering van het Parijssche vredesverdrag, in behandeling zullen komen. Met name zal, zoo als het thans schijnt bevestigd te worden, de kwestie der organisatie van de Donauvorstendommen niet behandeld worden in de aanstaande conferentiën, juist die zaak waaromtrent het grootste verschil van gevoelen bestaat.

De voorname, zoo niet éénige punten, waarmede de conferentie zich zal bezig houden, betreffen Bolgrad en het Slangeneiland. Als van zelve vraagt men zich af, of, wanneer die tot beslissing zullen zijn gebragt, Oostenrijk en Engeland alsdan eindelijk de vorstendommen en de Zwarte zee zullen ontruimen? Men zegt van ja; maar wanneer dan? Men heeft gesproken van veertig dagen nadat gezegde punten zouden zijn beslist, hetgeen dus zou zijn, tegen het midden of het einde van Februarij, al naar mate het congres iets vroeger of iets later bijeenkomt. Onwillekeurig vraagt men zich echter af, of, ook na de beslissing der beide kwestiën, de ontruiming zoo spoedig zal volgen, en of men geene voorwendselen tot een nieuw uitstel zal vinden, daar beide mogendheden er zoo veel prijs op schijnen te stellen, Turkije, de eene met zijne schepen, de andere met zijne soldaten te beschermen?

Ofschoon het thans beslist schijnt te zijn dat graaf *Walewski* het voorzitterschap in de tweede conferentie, even als vroeger in de eerste, bekleeden zal, blijkt het toch uit verschillende berigten, dat Oostenrijk en Engeland zich daartegen aanvankelijk ernstig hebben verzet. Nadat men, dus zegt een dier berigten, onderling overeengekomen was, dat de nieuwe conferentie uit de tweede gevolmagtigden zamengesteld zou zijn, hield men het te Parijs voor zeer natuurlijk dat graaf *Walewski* aldaar zou voorzitten, en hieruit ontstond het gerucht, dat de baron *de Bourqueney* geen werkzaam deel aan de onderhandelingen nemen zou. Maar Oostenrijk en Engeland achtten het niet zoo natuurlijk, dat de eerste Fransche gevolmagtigde in het vorige congres uitsluitend deel aan de beraadslagingen der tweede gevolmagtigden nemen zou. Zij zagen daarin eene aanmatiging, die door niets geregtvaardigd werd en waartegen zij besloten zich te verzetten. Hieruit ontstond eene briefwisseling, in welke de hoven van Weenen en Londen er op aandrongen, dat het voorzitterschap naar ancienniteit van rang zou worden bekleed, volgens welke bepaling het aan lord *Cowley* had moeten komen, die vroeger dan een der overige leden van de conferentie, de waardigheid van ambassadeur heeft verworven. Frankrijk bleef echter in het bestrijden van die zienswijze volharden en schijnt nu ten slotte de overhand te hebben behouden.

De Londensche *Morning-Advertiser* bevat het volgende berigt: »Met zekerheid kunnen wij melden, dat lord *Palmerston* besloten heeft aan Rusland niet de minste schadeloosstelling voor het verlies van Bolgrad te geven."

— Morgen zullen de maires der 86 voornaamste steden van Frankrijk te Parijs komen om den Keizer en de Keizerin eene groote gouden medaille te overhandigen die tot een aandenken aan den doop van den keizerlijken prins op kosten der departementen is geslagen.

— De Fransche generaal *Rostolan*, die zich naar Nizza heeft begeven, ten einde de Keizerin-weduwe van Rusland, namens den Keizer der Franschen, te begroeten, is aldaar op het minzaamst ontvangen en dadelijk ter maaltijd genoodigd. Op een volgend feest, door den intendant-generaal gegeven, op hetwelk de voornaamste aanwezige Russische en Fransche, alsmede de plaatselijke overheids-personen waren genoodigd, zijn feestdronken ingesteld, zoowel ter eere van de beide Keizers, als van den Koning van Sardinië. Door den Sardinischen intendant is de Keizer der Franschen voorgesteld als groot in den oorlog, zoowel als in den vrede, waardig den roemrijken naam, dien hij draagt, en der groote natie, welke hem hare toekomst heeft toevertrouwd.

— Aan de *Globe* wordt uit Parijs geschreven, dat men onder het gematigde gedeelte der republikeinsche partij in Frankrijk nu reeds werkzaam is, om bij de aanstaande verkiezingen tot vernieuwing van het wetgevend ligchaam, in die vergadering, zoo mogelijk, eenige voor democratische beginselen gunstig gestemde leden te brengen. De briefschrijver verzekert, dat het gouvernement des Keizers die poging niet met leede oogen ziet, dat het integendeel eene onafhankelijke volksvertegenwoordiging als een veiligheidsmiddel voor zich zelf aanmerkt.

De *Siècle*, een van het gouvernement onafhankelijk orgaan van democratische beginselen, vermaant de kiezers, om de hun door de keizerlijke constitutie verleende regten uit te oefenen en zich niet langer van deelneming aan de verkiezingen te onthouden.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 24sten December.

In de zitting van heden zijn achtereenvolgens aangenomen de wets-ontwerpen: 1) tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1855 (*kolonisatie van behoeftigen*); 2) tot wijziging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1855; 3) tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen, en 4) tot afschaffing der griffieregten en vermindering van het regt van zegel, voor zooveel de acten van procureurs en exploiten van deurwaarders betreft; — alle met algemeene stemmen; alleen over het laatste had eene korte woordenwisseling plaats tusschen den heer *Paspoort van Grijpskerke* en den minister van justitie.

De commissiën van rapporteurs hebben over eenige wetsontwerpen verslagen uitgebragt. De beraadslagingen hierover zullen gehouden worden op Zaturdag aanstaande.

Bij het onderzoek der staatsbegrooting in hare afdeelingen is de vraag overwogen, of men zich in gedachtenwisseling zou begeven over de staatkundige aangelegenheden van het oogenblik. Het meerendeel der leden achtte dit minder raadzaam. Sommige leden wilden zelfs geen gewag gemaakt hebben van de spanning, die in het vaderland is ontstaan.

De meeste andere leden hebben die spanning zeer betreurd, gelijk mede het oponthoud, dat, ten gevolge van het gebeurde, in de behandeling en aanbieding van belangrijke onderwerpen van wetgeving, die dringend regeling vereischen, heeft plaats gehad. Doch zij meenden die spanning niet te moeten vermeerderen en wenschten veeleer aan de vermindering daarvan bevorderlijk te zijn, door zich thans van alle staatkundige beschouwingen te onthouden.

Alzoo is de begrooting alleen uit een geldelijk oogpunt beoordeeld, en hebben onderscheidene leden gemeend, dat de regering nog niet is teruggekomen van de neiging om de staatsuitgaven hooger te ramen, dan in het belang van eenen duurzamen financiëlen toestand wenschelijk schijnt. Onderscheidene leden hebben echter gemeend ook ditmaal te moeten aandringen op eene nieuwe regeling van de nationale militie en van de schutterijen, gelijk ook van de medische politie.

Vrij algemeen heeft men zijne tevredenheid betuigd over de toezegging van eene herziening van het belastingstelsel, vooral in het belang der gemeenten. — Omtrent eene herziening van het kadaster, vooral wat betreft de ongebouwde eigendommen, waren de gevoelens verdeeld, en hebben sommige leden dit als zeer bezwaarlijk aangemerkt.

'S GRAVENHAGE, 25 December.

H. M. de Koningin heeft een' rustigen nacht doorgebragt en neemt langzaam in beterschap toe.

— Het is den heer commissaris des Konings van Zuidholland wenschelijk voorgekomen, kennis te verkrijgen van het aantal jongelingen, welke, in de jaren gekomen om voor de nationale militie te worden ingeschreven, op dat tijdstip ervaren zijn in het lezen en schrijven, alleen lezen of geen van beiden kennen, ten einde daaruit voortaan eenigzins den invloed en vóór- of achteruitgang van het lager onderwijs in de verschillende gemeenten te kunnen beoordeelen. Dienvolgens heeft genoemde heer commissaris aan de burgemeesters der gemeenten in de provincie Zuidholland verzocht, om, bij gelegenheid van de inschrijving voor elke ligting, deze opgave van de ingeschrevenen, of wel van hen, die de aangifte doen, in te winnen, daarvan behoorlijk aanteekening te houden, en het resultaat te verzamelen in eenen staat, volgens een model, welke staat bij hem jaarlijks, te beginnen met de op handen zijnde ligting voor 1857, van de burgemeesters zal worden ingewacht.

— In het aanstaande jaar zal de 25jarige herinnering aan het bombardement van de citadel van Antwerpen worden gevierd. Reeds is eene commissie gevormd om het noodige daartoe te beramen.

— Het tweede genootschap van *Teijlers stichting* heeft, voor het jaar 1857, de volgende prijsvraag uitgeschreven:

»Men verlangt de geschiedenis van den oorsprong en de ontwikkeling van het politieke leven, en van de daarmede in verband staande elkander opgevolgde regeringsvormen, in eenige der voornaamste steden van Holland, te beginnen met Dordrecht, als de oudste dier steden, tot op de omwenteling in 1795. Men wenscht die geschiedenis bewerkt te zien, niet alleen met behulp van gedrukte oorkonden, maar vooral, zooveel noodig en mogelijk is, van die, welke in stedelijke archieven bewaard worden."

Bij de bearbeiding van dit onderwerp verlangt het genootschap gevolgd te zien het voorbeeld en de methode van de beste uitgave der *Lettres sur l'histoire de France*, door *Augustin Thierry*. De prijs voor de bestgekeurde verhandeling in antwoord op deze prijsvraag, is eene gouden medaille, ter waarde van vierhonderd gulden."

— Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Alexandrië, van den 29sten November j.l., betreffende de doorgraving der landengte van Suez, is de Nederlandsche hoofdingenieur van den waterstaat, de heer *Conrad*, belast met het onderzoek der door de Egyptische ingenieurs voor 's hands afgebakende lijn, welke het kanaal doorloopen zal, en zoude de heer *Conrad* binnen kort vertrekken, ten einde die baan op te nemen.

Het werk zoude krachtig worden doorgezet; 60 à 80,000 arbeiders zijn daartoe bestemd, en terwijl eenige honderden werklieden weldra met de voorbereidende werkzaamheden zullen aanvangen, rekent men dat de geheele arbeid binnen 4 à 6 maanden zal kunnen zijn voltooid.

De gereedschappen, waterwerken en andere benoodigdheden zijn reeds besteld, en ter verstrekking verdeeld onder Nederland, Frankrijk en Engeland. De ijzer- en sluiswerken zijn toevertrouwd aan de fabrijk van de heeren *P. van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, te Amsterdam.

Meer en meer begint deze onderneming de algemeene sympathie weg te dragen, terwijl er bijna geen twijfel meer bestaat of het Turksche kabinet zal zijne goedkeuring daaraan verleenen; zoodat het te voorzien is, dat in een' betrekkelijk korten tijd de doorgraving tot stand zal komen. In geen land der wereld zou zulk eene reusachtige onderneming spoediger uitgevoerd worden dan thans in Egypte, dank zij de energie van den Onderkoning.

(Volgens een berigt uit Genua, zou Turkije werkelijk reeds zijne toestemming gegeven hebben tot de doorgraving der landengte.)

Te Barcelona en Venetië zijn prijsvragen uitgeschreven voor de beste verhandeling over den invloed, welke de doorgraving der landengte van Suez op den handel dier steden kan uitoefenen, — een blijk, dat men ook daar doordrongen is van het groote nut om nu reeds dien invloed te leeren kennen.

— Volgens de *Triester Zeitung* is een onzer landgenooten, dr. *Pincoffs*, Rotterdammer van geboorte, er in geslaagd, te Konstantinopel eene vereeniging van beoefenaren der geneeskunst te stichten, waardoor de aldaar gevestigde en uit alle landen afkomstige artsen een vereenigingspunt vinden. Zij draagt den titel van: *Keiz. Turksche vereeniging van artsen.* Uit hoofde van de verdienste des heeren *Pincoffs* in dit opzigt, alsmede met het oog op de geneeskundige hulp, welke hij gedurende een jaar kosteloos aan de armen van Scutari en omstreken verleende, is hij door den Sultan met de Medschidie-orde begiftigd.

LEEUWARDEN, 26 December.

Gisteren avond overleed alhier zeer plotseling, in den ouderdom van bijkans 61 jaren, aan de gevolgen eener beroerte, nadat hij pas te voren van de godsdienstgefening bij de Nederd. Hervormde gemeente huiswaarts was gekeerd, de heer *A. S. van Geldrop*, kommandant van 's rijks strafgevangenis te dezer stede, ridder der Militaire Willemsorde 4de klasse, versierd met het metalen kruis en het eereteeken van 30-jarige officiersdienst.

— Dingsdag j.l., des middags te 12 uur, had alhier de inwijding plaats der nieuw gebouwde, zeer doelmatig ingerigte en schoone manege voor de kavallerie, tevens tot gebruik der burgerij bestemd. Door een twaalftal wachtmeesters, korporaals en dragonders, gekommandeerd door den 1sten luitenant *van der Lely*, werd carousel gereden, waarbij men gelegenheid had, zoowel de geoefendheid der rijders, als de dressuur der paarden op te merken. De manoeuvres werden afgewisseld door de uitvoering van opwekkende marschen enz., door het muzijkcorps der schutterij, waarvoor eene nette, met draperiën en het Nederlandsche wapen versierde tribune was ingerigt. Ten slotte hield de heer burgemeester eene toepasselijke aanspraak, die door den luitenant-kolonel der dragonders werd beantwoord.

ASSEN, 27 December.

Velen zullen zeker met genoegen vernemen, dat het Hunebed nabij Zeijen, hetwelk men dezer dagen begonnen is te sloopen, door de provincie zal aangekocht worden, ten einde dit voorwerp der oudheid voor de nakomelingschap te behouden. Bij het graven heeft men eenen steenen beitel opgedolven, zoodat men later dien grond zal onderzoeken, waar mogelijk meer oude voorwerpen zullen gevonden worden.

GRONINGEN, 27 December.

Het Kersfeest is dit jaar hier ter stede weder in velerlei opzigt tot een feest van weldadigheid aan arme kinderen gemaakt. Woensdag middag waren omtrent vijftig en heden middag weder omtrent vijftig kinderen, die behooren tot de huisgezinnen welke onder toezigt der vrouwenvereeniging staan, in de bewaarschool in den Uurwerkersgang verzameld en ontvingen dáár onder gepaste toespraak, als belooning voor het getrouw bezoek van scholen en catechisatiën, uit handen der dames, leden der vrouwenvereeniging, eenige geschenken. Woensdag avond was, gelijk telken jare, in het gesticht voor pleegzusters en toevlugtsoord voor verwaarloosde meisjes een Kersboom en werd dáár onder gezang, toespraak en het geven van kleine geschenken, voorbereiding van het Kersfeest gehouden. Vele begunstigers van het gesticht waren er bij tegenwoordig. Vrijdag avond had de plegtige sluiting van het Kersfeest in de Groote Kerk plaats. Eenige dichtstukken werden voorgedragen, het *Kerslied* van TOLLENS en *de Kerspsalm* van BEETS door prof. HOFSTEDE DE GROOT, *de Herder* en *Hoor hemelheraauten*, het eene uit het Spaansch, het ander uit het Engelsch, door den kandidaat KOOL, *de Blijde Boodschap* van TEN KATE en *het Kersfeest* van FEITH door ds. MOLTZER. Daartusschenin voerde de gemeente menig beurtgezang uit, altijd door het orgel, bespeeld door jhr. mr. S. W. TRIP, en bij afwisseling ook door de blaasinstrumenten van het militaire muzijkcorps ondersteund. Er heerschte eene groote stilte en aandacht en de vergadering was blijkbaar gesticht. De opbrengst van den verkoop van toegangsbewijzen, ruim *f* 500, is voor het straks genoemde gesticht; de opbrengst der collecte, die ruim *f* 45 bedraagt, is ter gemoetkoming in de kosten van het geven van voedsel aan arme kinderen, die in den winter getrouw de scholen bezoeken.

— Bij besluit van z. e. de minister voor de zaken der Hervormde eeredienst, enz. ad interim belast met het departement van binnenlandsche zaken, van den 23sten, dezer heeft de gewone jaarlijksche benoeming van presidenten en secretarissen van de commissiën van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in de onderscheidene provinciën des rijks voor het jaar 1857 plaats gevonden en zijn daarbij onder anderen voor deze provincie herbenoemd: als president prof. J. BAART DE LA FAILLE, en als secretaris dr. C. U. J. HUBER.

— Bij kon. besluit van den 23sten dezer zijn bij de rustende schutterij in de provincie Groningen benoemd: tot 1sten luitenant bij het 3de bat. 4de comp., H. B. VINKE, thans 2de luitenant; en tot 2den luitenant, H. ILPSEMA VINCKERS, thans sergeant-majoor.

— Naar wij vernemen, zijn in het huis van verzekering alhier gebragt drie personen, wegens geweldadige aanranding tegen de eerbaarheid; voorwaar een bedroevend verschijnsel in dezen zeer verlichten tijd.

Ook is het getal welke ter zake van bedelarij en landlooperij in bovengenoemd huis zich bevinden, dezer dagen wederom met twee, die zich aan dergelijk feit hebben schuldig gemaakt, vermeerderd.

— L.l. Zondag is alhier even buiten de Kranepoort opgevischt het lijk eener vrouw, welke bij onderzoek bleek te zijn G. WIJNDELS, in leven naaister van beroep, omstreeks 60 jaren oud, wonende te Foxhol. Het is nu omstreeks dertig dagen geleden dat zij, haar werk buitenshuis voleindigd hebbende, naar hare woning wilde terugkeeren en uit voorzorg nog eene lantaarn had medegenomen, doch sedert werd vermist.

— Op den stal van de erven P. T. HUIZENGA te *Baflo*, waar den 15den dezer eene koe werd afgemaakt die bleek aan de longziekte te hebben geleden, zijn j.l. Dingsdag wederom twee runderen op last van den burgemeester der gemeente Baflo gedood, en ook deze werden bij opening longziek bevonden.

— In den nacht van Maandag op Dingsdag j.l. is er poging tot inbraak gepleegd bij mejufvrouw de wed. SINNIGE, te *Veendam*. Het schijnt echter dat de dieven verjaagd zijn, ten minste zij hebben hun voornemen niet volvoerd.

Kosten der spoorwegen.

Was het voor eenige jaren nog bijna onmogelijk, bij den aanleg van spoorwegen vooraf de kosten met eenige zekerheid op te geven, tegenwoordig is het, bij de reeds zoo vele

tot stand gebragte spoorwegen, niet moeijelijk die kosten zoowel als ook de vermoedelijke opbrengsten met genoegzame zekerheid te bepalen. Een voor korten tijd in Frankrijk verschenen werk van den heer PERDONNET behandelt dit onderwerp op eene uitvoerige wijze. Wij ontleenen daaraan de volgende niet onbelangrijke opgaven:

Vergelijkt men de onkosten van alle tot nu toe gebouwde spoorwegen, dan springt bij den eersten blik het groote verschil in prijs in het oog. Zoo kost dezelfde lengte van één kilom. (gelijk 1000 Nederl el) van den Londen-Blackwall baan *f* 2,600,000, terwijl die bij de Floridabaan in Noord-Amerika slechts *f* 6,420 kost.

De middelbare prijs voor de Engelsche spoorwegen, bij eene lengte van 11,425,000 el, was, volgens een door het parlement in 't laatst van 1854 ingesteld onderzoek, de som van *f* 253,000 per kilometer; die van de Fransche spoorwegen de som van *f* 185,000; van de Belgische *f* 161,900, en die van de Duitsche spoorwegen de som van *f* 100,250. In Noord-Amerika beloopen de kosten in doorsnede niet meer dan *f* 73,000 per kilometer.

Vraagt men naar de oorzaken van dat groote verschil in prijs, dan moet worden opgemerkt, dat de kosten van aanleg der Engelsche wegen zeer worden vergroot door de kosten van concessie van wege het parlement, welke b.v. voor de Blackwall-baan alleen reeds *f* 95,000 per kilometer bedroegen en voor die van Manchester naar Birmingham *f* 38,000. Ook de aardenbanen waren in Engeland veel duurder dan ergens elders, nl. gemiddeld *f* 42,000 per kilometer; in Frankrijk daarentegen kostte het terrein, behalve in de nabijheid van Parijs, nimmer meer dan *f* 28,500, in België gemiddeld *f* 22,000; in Duitschland *f* 14,250.

Evenzeer verschillende als deze algemeene kosten, zijn ook de kosten van arbeid aan den aardenbaan, die van de rails enz. Ook hierin staat Engeland en dan Frankrijk bovenaan, wat deels moet worden toegeschreven aan de groote zorg, waarmede daar de spoorwegen werden aangelegd in een tijd toen men nog de geringste dalingen of bogten in den weg wegnam, met hoeveel moeite dat ook gepaard ging, deels ook hieraan, dat daar het arbeidsloon en materiëel duurder is dan elders. Laat zich ook niet ontkennen, dat bij de groote uitbreiding van ondernemingen het arbeidsloon en materiëel tegenwoordig zeer in de hoogte moet worden gedreven, zoo staat het van den anderen kant, bij de meerdere bekendheid met de vereischte werkzaamheden en de vereenvoudiging daarin aangebragt, toch ook vast, dat de spoorwegen op den duur minder aan onderhoud zullen kosten. Het leggen der rails, enz. kostte in Frankrijk veel meer dan elders, omdat de meeste Fransche spoorwegen twee sporen en, wegens het vele goederenvervoer zware rails hebben, terwijl het ijzer en hout daar duurder dan in Engeland, België of Duitschland moet betaald worden.

INGEZONDEN STUKKEN.

Nederlands toestand.

In de *Groninger Courant* van den 26sten Dec. staat een artikel uit de *Utrechtsche* overgenomen, waarbij het petitionnement aan den Koning wordt afgekeurd.

Welk petitionnement wordt bedoeld? Waarschijnlijk het inzenden van adressen aan den Koning, waarbij Z. M. wordt bedankt, dat hij het ontslag van den heer SIMONS niet heeft aangenomen, en dus te kennen gegeven, dat de adressanten *niet* instemmen met de houding, welke de helft der Tweede Kamer thans aanneemt.

Wordt dit bedoeld, dan zien wij niet, dat dit *tegen de wet, tegen de staatsinstellingen, tegen het belang des lands is*, gelijk de *Utrechtsche Courant* gelieft te zeggen. Integendeel, wij zien in de handelwijze van de helft der Tweede Kamer, die den Koning het regt betwist, zijne ministers te benoemen, die rekeningen wil nazien vóór zij door de Rekenkamer zijn goedgekeurd, die over wetten wil beraadslagen vóór zij zijn ingediend, die ministers plaagt, sart en tergt, eene handelwijze, welke *tegen de grondwet, tegen de staatsinstellingen, tegen het belang des lands* indruischt, en *de palen van welvoegelijkheid verre te buiten gaat*, — wij zien in de handelwijze der helft der Tweede Kamer een duidelijk streven, om zich te stellen tot regeringscollegie, waardoor de grondwet geschonden en het regeren onmogelijk wordt. Wij zien in die handelwijze de ondermijning onzer staatsinstellingen en de voorbode van den val onzer grondwettige vrijheid. De geschiedenis leert het, alle eeuwen dóór; ook nog de jongste van Frankrijk. Toen de demagogen dáár nog niet genoeg hadden aan de groote vrijheid onder LODEWIJK PHILIPS, de democratische republiek uitriepen en de regeringloosheid invoerden, baanden zij den weg voor het thans dáár bestaande militaire despotismus van NAPOLEON. een groot kwaad, maar nog veel kleiner dan de regeringloosheid, die het voorafging, en dus geduldig gedragen als het eenig redmiddel van de ergste kwaal.

Het is duidelijk, dat wij in Nederland op denzelfden weg worden geleid. De constitutionele monarchie wordt thans door velen weggecijferd, om er eene democratische republiek voor in de plaats te bekomen. Men bezigt daartoe middelen, welke wel tegen de grondwet zijn, maar waartegen de grondwet geene voldoende straffen of geneesmiddelen aanbiedt. Men kan dus een tijd lang daarmede voortgaan, totdat in 't gevoel der natie de maat overloopt. Als 't regeren voor den Koning onmogelijk is gemaakt, zal verreweg de meerderheid der bevolking het huis van Oranje, aan 't welk Nederland zijne vrijheid en zijn aanzijn heeft te danken, niet laten varen, om deze en die volksmenners in de plaats er van te ontvangen; zij zal den Koning smeeken, haar niet te verlaten en, op welke wijze dan ook, aan dien ellendigen staat van zaken een einde te maken, door *Koning* te blijven. Dan zal Oranje genoodzaakt worden, buiten de letter der grondwet om, de bedoeling der grondwet te handhaven, en wij zullen wel geen despotismus verkrijgen — dat is van geen vorst van Oranje te verwachten — maar toch eenen nieuwen staat van zaken, niet op grondwettige wijze tot stand gekomen, welke wettigheid door velen zal worden beweerd ten gevolge der noodzakelijkheid, en door velen ontkend. Kortom, wij komen dan mede in den stroom der omwentelingen, waarin Frankrijk zijne beste krachten nu 70 jaren lang ziet ondergaan. Een stroom, waarin *vrijheid, overdrijving der vrijheid, regeringloosheid, omwenteling, willekeur* elkander onophoudelijk voortstuwen.

Het zijn dan ook geene *onnadenkende* menschen, gelijk de *Utrechtsche Courant* meent, die zich thans tot den Koning wenden, met de bede, dat hij zich zijne grondwettige regten niet door de helft der Tweede Kamer late ontwringen; maar *denkende* menschen, die zelve uit hunne oogen zien, en niet anderen napraten. Ook hier ter stede wordt zulk een adres geteekend en hebben vele der meest beschaafde en geleerde mannen hun naam daaronder gezet. Zij wenschen de grondwet niet miskend en ondermijnd te zien, en hopen daarom, dat een nationaal Ministerie, gelijk het tegenwoordige, door den Koning worde gehandhaafd tegen de lage aanvallen, waaraan het bovenal in de Tweede Kamer blootstaat, opdat in Nederland door dit Ministerie een vrij en rustig volk moge kunnen wonen.

GRONINGEN, 27 December 1856.

Met zeer veel belangstelling hebben velen zeker met mij het heerlijke denkbeeld van de rederijkerskamer »*Lulofs*" toegejuicht om ten behoeve der armen, op den 12den Jan. aanstaande eene voorstelling te geven; vooral ook, omdat door de inteekening op die wijze, namelijk door de opbrengst geheel en al, na aftrek der noodzakelijke onkosten, te brengen ten voordeele van de spijsuitdeeling in deze stad, eene inrigting wordt ondersteund, die reeds zoovele jaren in deze stad het grootste nut heeft gesticht en ook weder dit jaar zal stichten. Niettegenstaande toch de prijzen van het brood en eenige andere levensmiddelen aanmerkelijk gedaald zijn, blijven die van het dierlijk voedsel, bepaaldelijk van het vleesch, zoo hoog, dat de werkelijk *arme* man hetzelve niet of slechts in eene zeer geringe hoeveelheid kan bekomen; hoe meer men dus onder deze klasse eene goede voedzame soep kan uitdeelen, hoe meer men in eene wezenlijke behoefte bij hem voorziet, hoe meer men hem versterkt en hem minder vatbaar maakt om door heerschende of besmettelijke ziekten te worden aangetast, hoe meer men ook alzoo ten behoeve der armenkassen werkzaam is.

Wij kunnen dus niet nalaten, onze hoop te kennen te geven, dat de inteekening op deze voorstelling ruim moge zijn en de leden der rederijkerskamer Lulofs daarin belooning mogen vinden van de groote opoffering van tijd en moeite, die zij zich getroosten.

GRONINGEN, 26 Dec. 1856. H.

KERKNIEUWS.

Tot pred. bij de Herv gemeente van Hendrik Ido-Ambacht is beroepen ds. C P. VAN TOOREN, pred. te Bergeik en Riethoven.

— Ds. H. W. A. VERHOEFF, te Zuid Beijerland, heeft voor het beroep naar Scheveningen bedankt; — ds. P. M. LOSGERT, te Bergambacht, voor dat naar Oud-Beijerland.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 27 December.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	63¼.
Dito Dito	» 3	»	75⅛.
Dito Dito	» 4	»	94¼.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	72⅞.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	37⅞.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	83¼.
Dito Nation. Metall	» 5	»	74.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼	»	23⅝.
Dito Binnenl	» 3	»	37⅝.
PORTUGAL	» 3	»	45.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	104½.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	102⅞.
Dito bij *Hope*	» 4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	—
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	93¾.
Dito 6de serie	» 5	»	95½.

Slotkoers flaauw.

LONDEN, 27 *December*. Consols 94⅜.

WEENEN, 27 *December*. Metalliek 5 pCt. *f* 81⅜. Nat. Leening *f* 83⅜. Wissel op Londen *f* 10.18. Zilver *f* —.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

CALLAO 8 Nov., *de Vos* Beurs van Rotterdam, Chincha.
SMIRNA 7 Dec., *Buiter* Maria Anna, Londen.
VENETIE 17 Dec., *Brouwer* Harmina Nepperus, Amsterdam; *Lever* Professor Kaiser, North Shields
MALTA 15 Dec., *van Gelderen* Levant, Vlaardingen.
TRIEST 20 Dec., *de Boer* Arjen Brouwer, Amst.
Bij DEAL 23 Dec., *Menses* Maria, v. Londen n. Sevilla; *Hoetjer* Anna, v. Londen n. Lissabon.
GRAVESEND 23 Dec., *Beekman* Provincie Drenthe, Dantzig; *Swart* Sancta Maria, Koningsb.
YARMOUTH 20 Dec., *Jansen* Catharina, Ibraïla.
HARTLEPOOL 18 Dec., *Kuiper* Anna Augusta, Lissabon.
BELFAST 22 Dec., *Weij* Hilke, Taganrog.
DUINKERKEN 22 Dec., *Matzen* Prinses Sophia, v. Amst. n. Port Negrais; *Holman* Dolphijn en *v. d. Valk* Californië, v. Londen n. Cadix.
HULL 20 Dec., *Scherpbier* Elsje, Koningsb.
NORTH SHIELDS 20 Dec., *van Noël* Laura en Adèle, Amst.; — 22 *Ruiten* Verwachting, Leith.
BRAKE 17 Dec., *van Driesten* Grunus en *Sprik* Juliane Louise, Riga; — 18 *Deen* Gezina Elzina, Petersb.; *Meijer* Wobbina Catharina, Antwerpen.

Vertrokken.

HELVOET 24 Dec., *Evers* Alblasserwaard, Cardiff.
MALTA 15 Dec., *Boer* Jan van Harwegen, Marseille; *de Haan* Mercurius, Sevilla.
LIVORNO 16 Dec., *Timmer* Catharina, Antwerpen.
CARDIFF 19 Dec., *Bossinga* Berendina, Barcelona.
DUNDEE 20 Dec., *Ploeg* Vertrouwen en 21 *Niggebrugge* Stad Enschede, Zwolle.
NEATH 21 Dec., *Hazewinkel* Roelf Giezen, Algiers.
SUNDERLAND 22 Dec., *de Ruiter* Klaartje, Rott.

In lading.

LONDEN 22 Dec., *Londt* Johannes Albertus, Bat.; *Everts* Drie Aurelia's, Rott.

Zeilklaar.

LONDEN 22 Dec., *Botje* Gesina Alida, Ipswich en Bayonne.

GRONINGEN, 26 Dec. Binnengekomen het nieuw gebouwde schoonerkofschip Annechien Bendix, kapit. *K. H. Siersema*, van Groningen, groot 50 last, gebouwd op de werf van *Dijk* en *Venema*, te Borger-Compagnie.

KROONSTAD, 12 Dec. Nog zijn door het ijs in de haven gebragt de volgende Nederlandsche schepen: Geertruida Speelman, kapit. *Speelman;* Harmanna Das, kapit. *Das;* Alberdina, kapit. *Lodewijks;* Gijsbertha Wilhelmina, kapit. *Priebee;* Grietje de Groot, kapit. *Mulder;* Marchina Catharina, kapit. *Mulder;* Graaf Adolf, kapit. *Prange;* Jacobina, kapit. *Bontekoe;* Geertje, kapit. *Pomper*, en Eendragt, kapit. *Martens*.

CUXHAVEN, 21 Dec. Het Ned. brikschip Boxtel, kapit. *Hille*, van Rotterdam naar Manzanilla de Cuba, is door het heden morgen alhier gepasseerd Spaansch stoomschip Hamburgo, kapit. *Lagier*, van Barcelona naar Hamburg, in het Kanaal overzeild, doch het volk gered en bevindt zich aan boord van de Hamburgo, heden te Hamburg gearriveerd.

Aangaande de schepen Maria Adriana, kapit. *H. van Duin*, van Rotterdam naar Boston, den 4 Febr. uit Helvoet vertrokken, — Carolina, kapit. *P. T. Koning*, den 10 Mei te Boston naar Europa uitgeklaard, — Geziena van Wieler, kapit. *M. Zeilinga*, van Galatz naar Liverpool, den 11 Aug. na volbragte reparatie van St. Nazaire vertrokken, en Ida, kapit. *B. J. Mulder*, van Amsterdam naar Petersburg, den 18 Aug. uit het Vlie naar zee gezeild, heeft men sedert niets vernomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

22 Dec. *Last*, Maria Emilie, v. Grangem. n. Swinem., m. steenk.
23 —— *Broekman*, Helena, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Hazewinkel, Delia, v. Dantzig n Amst., m tarwe.
De wind den 22 Dec. W., N.W.; den 23sten N.O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

HELVOET 25 Dec., *de Ruiter* Klaartje, Sunderl.
LONDEN 23 Dec., *Vlas* Marianne, Dantzig; *Bekkering* Gesina, Nijekjöbing.
GRAVESEND 23 Dec., *Bakker* Frouwina, Riga; *Douwes* Pigeon, Holbeck.
CARDIFF 22 Dec., *de Jonge* Annachina, Plymouth.
HULL 23 Dec., *Mooi* Tiessina, Dantz.
BARCELONA 5 Dec., *Pot* Niessina Gepka, Shields.
PALERMO 10 Dec., *van Rijn* de Vrede, Girgentie.

Vertrokken.

HELVOET 24 Dec., *von Lindern* Alblasserwaard, Cardiff en Sydney; — 25 *Pfeiffer* Jonge Jan en *Tromp* Amboina, Bat.; *Zweede* Hugo Grotius, Soerabaya; *de Boer* Ida Maria de Raath, Buenos Ayros; *Koster* Dankbaarheid, Gibraltar.
GENUA 19 Dec., *van Zameren* Iris, Trapani.
LISSABON 14 Dec., *den Breems* Trekvogel, Vlaardingen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 23 *Dec.* Tarwe, 160/2 ℔ Bovenl. Ris *f* 355; 156/2 ℔ Bovenl. *f* 315, *f* 325.

LONDEN, 26 *Dec.* Granen onveranderd met ruimen aanvoer.

EFFECTEN-SOCIETEIT.

AMSTERDAM, 26 *December*.

Holl. 4 pCt. 94 5/16; Spaansche 1¼ pCt. 23⅞, ¾, 13/16; Binnenl. 3 pCt. 37 9/16, ¼, ⅝; Oostenr. Nation. 5 pCt. 74⅜, ⅛; Mexik. Onb. 19⅝; Venezuela 35¾, 13/16; Dito Uitgestelde 14⅝.

In Oostenr Nation. 5 pCts., Spaansche en Venez. was heden de handel vrij levendig. Laatstgenoemde hebben zich, op het verbeterde merk van Londen van heden, 1 pCt. sedert gisteren in koers verbeterd.

ADVERTENTIEN.

DE REDERIJKERSKAMER „LULOFS"

maakt bij deze bekend, dat de **inteekening** voor **Spijsaandeelen** zal worden **gesloten** op ZATURDAG den 3den Januarij 1857, zullende alsdan nog kunnen worden **ingeteekend** voor LOSSE KAARTJES ter bijwoning van de te houden **VOORSTELLING**.

De KAMER kan met genoegen berigten, dat het LOKAAL van den SCHOUWBURG door H.H. EIGENAARS, voor **deze** gelegenheid **kosteloos** is afgestaan.

Namens het Bestuur der Kamer voornd.:
J. B. HUBER,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER GEESSIEN RUNEMAN, geliefde Echtgenoot van
A. VOORSMIT.

GRONINGEN, 25 December 1856.
Algemeene kennisgeving.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* G. J. EELSINGH—HAVERBULT.
GRONINGEN, 25 December 1856.

*** Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, mijn geliefd jongste Dochtertje, HILLEGONDA HELENA. Slechts zeventien maanden mogt ik mij in haar bezit verheugen.
UITHUIZEN, 20 December 1856.
G. VAN MARKEN,
Wedw. H. C. C. DRONRIJP UGES.

*** SIEDUM, 23 December 1856. Heden overleed alhier omstreeks middernacht, na eene ongesteldheid van weinige dagen, plotseling en onverwacht, in den ouderdom van 54 jaren, ANNA CATHARINA BOEKHOLT, diep betreurde Echtgenoot van
Mr. J. BRUGMA.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van 38 jaren, Vrouwe BEERTA JOHANNA Baronnesse RENGERS, Douairière van wijlen Jonkheer WILLEM JAN QUINTUS.
GRONINGEN, 24 December 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijne jongste Dochter CHRISTINA JOHANNA, in den ouderdom van bijna 32 jaren.
GRONINGEN, 24 December 1856.
A. HARMSEN, Wedw. J. H. JAPPÉ.

Bij Acte, verleden voor Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, in bijzijn van Getuigen, den drieëntwintigsten December 1856, is door de Heeren **ROELOF OETZES** en **CORNELIS VAN KONIJNENBURG**, Kooplieden, wonende te *Groningen*, een **CONTRACT** van **VENNOOTSCHAP** aangegaan, ten einde voor gemeenschappelijke rekening eenen **algemeenen Commissiehandel te drijven**, onder de firma **OETZES & VAN KONIJNENBURG**.

De Vennootschap, gevestigd te *Groningen*, is aangegaan voor den tijd van tien jaren, beginnende met den 1sten Januarij 1857, eindigende met den laatsten December 1866.

Beide Vennooten zijn tot de teekening der Firma geregtigd, doch zullen geene gelden voor rekening van de Firma mogen worden opgenomen, of Fondsen van de Vennootschap aan anderen ter leen worden gegeven of bezittingen derzelve, van welken aard ook, kunnen beleend worden, dan met toestemming van beide Vennooten. Van die toestemming moet blijken door medeteekening van de beide Vennooten met hunne gewone Handteekening, onder bijvoeging van de Firma.

Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan het voorschrift van art. 22 van het Wetboek van Koophandel.

Heeren REEDERS en SCHEEPSKAPITEINS worden verwittigd, dat bij de Ondergeteekenden van af den 1sten Januarij 1857 ter lezing zullen liggen de **STATUTEN** van eene alhier op te rigten **MAATSCHAPPIJ tot onderlinge Verzekering van Zeeschepen;** zullende inmiddels de noodige Informatiën omtrent een en ander van heden af bij hen te bekomen zijn.
WM. JANSEN.
A. ELLENS.
J. J. BULSING, B.Zn.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 30sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te Koop worden aangeboden:

Een zeer neringrijk **TIGCHELWERK**, genoemd ***WERKLUST***, met de daarbij behoorende BRANDMEESTER- en KNECHTENWONINGEN en verdere GEBOUWEN, benevens eene **HEEREN BEHUIZING**, met WAGENHUIS, STALLING en fraai aangelegden TUIN; voorts eene **BOERENBEHUIZING**, met de daarbij behoorende LANDERIJEN, te zamen groot p. m. 29 Bunders; alles vrij en eigen; staande en gelegen onmiddellijk aan het Aduarderdiep, bij de Steentil; — toebehoorende aan Mejufvr. de Wedw. A. KAMERLINGH, H.z.

Om te aanvaarden: de Landerijen op den 12den Maart, en het overige op den 1sten Mei 1857, en te bezien van af DONDERDAG den 18den tot en met MAANDAG den 29sten dezer. Zullende de Conditiën van Verkoop in tijds op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr C. DE RANITZ, *Notaris*.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, **NIET** op MAANDAG den 5den Januarij, **maar op WOENSDAG den 7den Januarij** 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. G. F. RASKER, op den hoek van het Ameland te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Het welgebouwde en goed onderhouden

KOFSCHIP

genoemd ***HARMINA GEZINA***, gemeten op 67 Tonnen of 52 Roggelasten, bij de Maatschappij *VERITAS* bekend ⅘ P 1. 1., oud 6 jaren, met completen INVENTARIS, thans liggende in de Zuiderhaven te *Groningen*, bevaren door den Kapitein A. F. RASKER.

Om te aanvaarden 8 dagen na den toeslag.

De halve Koopprijs kan, voor 5 pCt. Interest, onder regt van 1ste Hypotheek, over dit Schip blijven staan.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 10—12 en van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 6den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein TIDDENS, in *de Korenbeurs* te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene roijale **HEEREN BEHUIZING** met fraaijen TUIN daarachter, en ruime BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, benevens afzonderlijk verhuurd wordenden WOONKELDER, staande en gelegen Westzijde in de Pelsterstraat te *Groningen*, lett. F no. 78, door Mevrouw de Weduwe VERSCHUIR in eigendom bewoond.

II. Een PAKHUIS met ruime ZOLDERS en STALLING, staande ten Noorden van het voorgaande Perceel, lett. T no. 79, thans door de Gebroeders CATZ in huur gebruikt wordende.

III. Een KOETSHUIS met STALLING en BOVENWONING en met OPEN PLAATSJE daarachter, staande Westzijde in de Pelsterstraat te *Groningen*, lett. F no. 76.

Alles te aanvaarden den 1sten Mei 1857.

Te bezien Perceel I en III daags vóór den Verkoopdag, van 10—12 en van 2-4 uur, Perceel II van 10—2, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van den Notaris verkrijgbaar.

J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 7den Januarij 1857, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:

I. De EIGENDOM van 24 B., 75 R., 50 E. BEHUISD LAND, gelegen te *Balmahuizen*, onder *Niehove*, Gemeente *Oldehove*, bij RIKKERT JACOBS SCHUIRINGA en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 240—00.

II. ADIDEM van 38 B., 12 R., 97 E. LAND, te *Hekkum*, onder *Adorp*, bij GEERT JANS BRAKER onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 240—00.

III. ADIDEM van 29 B., 34 R., 60 E. LAND, te *Zuidwolde*, bij HARM PIETERS PIEL en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 152—50 en ¼ Ton Roode Boter.

IV. ADIDEM van 19 B., 72 R., 90 E. LAND, te *Engelbert*, Gem. *Noorddijk*, bij TJAART KLAASSENS GELDERSMA en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 130—00.

V. ADIDEM van 24 B., 80 R., 70 E. BEHUISD LAND,

te *Bedum* gelegen, bij HILLEBRAND JANS BOUMAN en Vr. onder bekl in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 100—00 en ¼ Ton roode Boter.

VI. ADIDEM van 12 B., 77 R., 20 E. LAND, te *Uitwierda*, onder *Delfzijl*, en 3 B., 81 R., 70 E., onder *Bierum*, bij TJERK FOKKES DE BOER en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 80—00.

VII. ADIDEM van 7 B., 74 R., 60 E. LAND, te *Nieuwolda*, bij GEERT HINDRIKS SCHUURKE en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Martini versch., huur van *f* 75—00.

VIII. ADIDEM van 2 B., 42 R., 40 E. LAND, buiten de Boteringepoort, bij het Reitdiep, ten Oosten van den Dijk onder *Groningen*, bij JAN MEIJER en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 48—00.

IX. ADIDEM van 3 B., 45 R., 80 E. LAND, in de Beerster Wuppinge, onder bekl. in gebruik bij PIETER JANS SMIT en Vr., voor eene jaarl., op Michiel versch., huur van *f* 47—00.

X. ADIDEM van in naam pl. m. 7½ B LAND, aan den Ouden Dijk te *Engelbert*, Gem. *Noorddijk*, bij den Heer THOMAS ADRIANUS ROMEIN en Mevr. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 40 00.

XI. ADIDEM van ongeveer 3 Bunders LAND, gelegen te *Uithuizermeeden*, bij WILLEM JACOBS SCHOLTENS en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 30—00.

En voorts nog:

XII. ADIDEM van 4 B., 55 R., 30 E. LAND, gelegen aan den Boermandeweg onder *Groningen*, bij wijlen WILLEM MAKKEN en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 100—00.

Om dadelijk te aanvaarden, terwijl de Conditiën van dezen Verkoop en de Bewijzen van Eigendom in tijds op de gewone plaatsen ter lezing zullen liggen.

*** Mr. **J. J. DE SITTER**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op DONDERDAG den 8sten Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, I 303, in den Grooten Krom-elleboog, Oostzijde,

II. Eene WOONKAMER, P 94, in eenen Gang over Sint-Jansbrug, Oostkant het Schuitendiep.

III. Eene WONING met BOVENKAMER en VRIJEN OPGANG, P 104, in den Bleekersgang, Zuidzijde.

IV. Twee WOONKAMERS met een STAL, P 115 en 116, in den Verwersgang, Noordzijde.

V. Eene WOONKAMER, P 216, in den Breeden-gang, Zuidzijde, doende 's jaars tot heemhuur *f* 1—50.

VI. Eene DITO, S 40, in de Kleine Raamstraat, Westzijde, doende 's jaars tot grondpacht *f* 1—00.

VII. Twee DITO, S 146 en 147, onder één Dak in de Ruiterstraat.

VIII. Eene DITO, F 34, in de Pelsterstraat, Oostzijde.

IX. Twee DITO, C 70, onder één Dak in den Achter-den-Muur achter het Provinciehuis.

X. Eene DITO, I 110, Oostzijde in den Pot-en-Pannengang in de Visscherstraat.

XI. Eene DITO, A 132, in de Kleine Butjesstraat, Westzijde, doende 's jaars tot grondpacht *f* 6—00.

XII. Den EIGENDOM van de grondpacht van perc. XI.

XIII. De GEREGTE HELFT in eene BEHUIZING, P 86, met OPEN PLAATS en GROOT BLEEKVELD, Oostzijde aan het Schuitendiep bij de Sint-Jansbrug.

XIV. ADIDEM in eene WONING, P 85, met OPEN PLAATS en BLEEKVELD, achter perc. XIII.

XV. ADIDEM in eene WONING, M 122, met BLEEKVELD, in het Appelstraatje, Zuidzijde, doende 's jaars tot grondpacht 75 Cents.

Alles staande en gelegen te *Groningen* en toebehoorende aan Mejufvrouw de Weduwe C. MENSINGA en Kinderen.

XVI. Eene WOONKAMER met OPEN PLAATS, D 134 V, ten Zuiden in de Uurwerkersgang te *Groningen*.

XVII. Eene WOONKAMER met OPEN PLAATS, D 131 V, mede aldaar.

Om te aanvaarden den 1sten Mei 1857 en te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag van 10—12 en van 2—4 uur.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer Mr. W. WOLDRINGH, op MAANDAG den 5den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein A. J. RUIBING, te *Winschoten*, in openlijke Veiling te verkoopen:

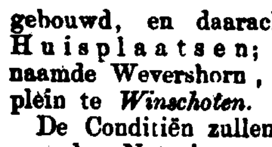

Eene **BEHUIZING**, waarin twee afzonderlijke WONINGEN, met daarnevens staande groote SCHUUR, WAGENHUIS en STALLING, voor korte jaren nieuw gebouwd, en daarachter gelegen TUIN, zeer geschikt tot Huisplaatsen; alles staande en gelegen in de zoogenaamde Wevershorn, aan de Beersterstraat, nabij het Marktplein te *Winschoten*.

De Conditiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, op WOENSDAG den 7den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder K. W. HAZENHOEK, te *Delfzijl*, publiek verkoopen:

Het welbevaren KOFSCHIP
ZORG EN VLIJT,

met deszelfs COMPLETEN INVENTARIS, groot 84 Tonnen, gevoerd door dan Kapitein M. J. VALOM, en thans liggende te *Harburg*, in 1854 geheel vertimmerd, staande in *Veritas* 3/4 G. 2 1.

De INVENTARIS ligt in tijds op de gewone plaatsen ter lezing.

Over het Schip kan de halve Koopschat blijven beleend.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris en bij de Heeren P. STRATINGH en COMP. te *Delfzijl*.

VERKOOP VAN EEN
ROGGE-, WEIT- EN PELMOLEN
te SNEEK.

De Notaris **JORRITSMA**, te *Sneek*, zal, op WOENSDAG den 7den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, in het Logement *de Stad Munster*, aldaar, finaal verkoopen, op zeer gemakkelijke Voorwaarden:

Een' in den besten staat zijnde hechten, welbeklanten en goed geplaatsten **ROGGE-, WEIT- en PELMOLEN** met WONING en SCHIPHUIS c. a., staande en gelegen aan den Stadswal bij het Hoogend te *Sneek*, alsnog in huur bij B. J. RINSMA, voor *f* 750—00 jaarlijks, zonder eenigen aftrek, hetzij wegens Belastingen, hetzij wegens Reparatiën.

Aanvaarding den 12den Mei 1857; — zijnde hierop slechts geboden *f* 4869.

Conditiën zijn te vernemen ten KANTORE van genoemden Notaris, alwaar inmiddels verhoogingen worden aangenomen.

BOELDAG VAN BOOMEN.

In de maand JANUARIJ e.k. gedenken de Landbouwers J. L. GROENEVELD en W. J. HOFMAN, op *Meerum*, onder *Loppersum*, **BOELDAG** te houden van

Pl. m. **150 ESSCHEN, WITBLADTEN en andere BOOMEN**, bijzonder geschikt voor **Steeldraaijers, Blokmakers, enz.**

J. H. GLAS.

*** De Notaris **G. BAKKER** gedenkt, op DONDERDAG den 8sten Januarij 1857, des avonds te 5 uur, ten verzoeke van het GEMEENTEBESTUUR van GRONINGEN, ten Huize van den Heer VERNIERS VAN DER LOEFF, te *Nieuwe Schans*, publiek te verkoopen:

I. 71 onderscheidene GRONDPACHTEN (in 4 Kavelingen), te zamen groot *f* 110—76⁵.

II. IDEM, bij JAKOB BONESCHANSKER in gebruik, à *f* 3—35.

III. 43 Roeden GROND, in de zoogenaamde Kolk.

IV. Den EIGENDOM van een stuk GROND, bij F. PFEIFFER in gebruik, 's jaars voor *f* 5—00.

V. Den EIGENDOM van 3 B., 39 R., 15 E. BEHUISD LAND, bij FREERK GEERTS VAN BALEN en H. G. WIERTSEMA in gebruik, doende jaarlijks op Michiel tot huur *f* 25—00.

VI. Den EIGENDOM van 32 Roeden, 30 E. LAND en WATER, bij REMKO TONKES en HELENA SMEDES in gebruik, 's jaars voor *f* 5—00.

Alle welke Goederen zijn gelegen bij en onder de Gemeente *Nieuwe Schans*.

De Voorwaarden zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van mij Notaris

G. BAKKER.

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van HARKE KLINKER, Timmerman en Winkelier te *Enumatil*, en Vrouw, op WOENSDAG den 14den Januarij 1857, des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Kastelein BAKKER, te *Enumatil*, publiek te verkoopen:

Eene door hen bewoonde BEHUIZING, get. no. 10, met ERF, staande en gelegen te *Enumatil*, groot 1 R., 74 E., doende jaarlijks aan J. E. RONDA tot grondpacht *f* 4—00.

En

Ten verzoeke van SIMME KLAASSEN HUIZING, Veerschipper te *Enumatil*, en Vrouw:

1/3 AANDEEL in een OVERDEKT BEURTSCHIP, groot 14 Ton, genaamd *DE HARMONIE*, met MAST, ZEIL, TREIL, ZAKKEN en PRAAMSCHUIT, varende van *Enumatil* op *Groningen*, *vice versa*.

*** Na bekomen regterlijke autorisatie, zal in de maand JANUARIJ 1857, op nader te bepalen tijd en plaats, publiek worden verkocht:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met de VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 31 B., 2 R., 30 E. *Land*, alles staande en gelegen op den Overtogt onder *Heveskes* en *Wagenborgen*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 165—00 en voor de Uit- en Overvaart *f* 1—00, telkens op Martini verschijnende.

II. De VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 10 B., 90 R., 40 E. *Land*, gelegen onder *Wagenborgen*, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 120—00.

III. ADIDEM van 2 B., 64 R., 50 E. *Land*, gelegen onder *Wagenborgen*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 12—00.

Alles in eigendom toebehoorende aan ROUWE ROTGERS MULDER, thans Echtgenoot van GERBRAND JANS STAAL, en hare Kinderen.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene nieuwe en net betimmerde **BEHUIZING**, voorzien van vier KAMERS, KEUKEN, KELDER, PUT- en REGENWATER, OPEN PLAATSEN, ens., Westzijde in de Pelsterstraat te *Groningen*. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner

E. E. POT.

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR:

Eene nette **BEHUIZING**, voorzien van drie VOORKAMERS en ACHTERKAMERS, KELDER, PUT- en REGENBAK, waar twee afzonderlijke Woningen van verhuurd kunnen worden, met differente VRUCHTBOOMEN, staande en gelegen aan de *Kalkwijk*, kort bij het *Hoogezand*. Te bevragen bij den Bewoner K. R. WEGES.

Bij TOEVAL te KOOP:

Eene **komplete BOEKDRUKKERIJ** met **TOEBEHOOREN**, zoo als ze heden nog wordt gebruikt. — Gadingmakenden vervoegen zich, met *franco* Brieven onder de letters A. Z., aan het BUREAU dezer COURANT.

HOUTKOOPERS, BLOK- en POMPMAKERS, SCHEEPSBOUWERS, RIJTUIG- en WAGENMAKERS, welke genegen mogten zijn **ZEEUWSCH IJPEN en ESSCHEN HOUT** te koopen, gelieven zich binnen den tijd van tien dagen, franko te adresseren onder letter Z, POSTKANTOOR *Groningen*.

TE HUUR GEVRAAGD.

Men verlangt tegen April of Mei **TE HUUR:** Een HUIS met drie BENEDENKAMERS, op een goeden stand in het midden der Stad. Adres onder lett. J. K. aan het BUREAU dezer COURANT.

Een JONG MENSCH, 20 jaren oud, zag zich gaarne op een **KANTOOR** in Granen geplaatst. Adres onder lett. B[d] bij den Boekh. J. RÖMELINGH, in de Heerestraat.

OPRUIMING.

De nog **aanzienlijke voorraad** van **gemaakte KLEEDEREN**, allen zeer net en soliede bewerkt, zullen tegen **buitengewoon lage prijzen** worden opgeruimd. Verder blijft zijne **KLEERMAKERIJ** op de gewone wijze continueren, waarmede hij zich ten vriendelijkste aanbeveelt.

A. TEUTEBERG, Groote Markt.

Depot van Thee.

Bij den ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar, de **THEEËN** uit het Magazijn van **VAN HOUWENINGE & VISSER**, afgewogen in **verzegelde pakjes** van 2½ Ned. Pond, 1 Ned. Pond, 5—2½ en 1 Onc, waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van af 80 Ct. en hooger, zijn vermeld.

PRIJSCOURANTEN zijn gratis te bekomen.

NB. Door de **goedkoopere Theeprijzen** zijn de **kwaliteiten** op nieuw aanmerkelijk **verbeterd.**

J. V. HUISINGA, JR., Groote Markt te *Groningen*.

THEE-DEPÔT
BIJ
H. EN T. SIJPKENS,

in **„de Gouden Roemer,"** achter de Waag; uit het Magazijn van OTTO ROELOFS en Zonen, te *Amsterdam*;

waarin voortdurend te bekomen zijn: **Diverse THEEËN**, tot de **laagste prijzen**, zoo als die en detail uit bovengenoemd Magazijn worden afgegeven in **Pakjes** van **3½ Ons en 5 Ons**, waaronder zich tevens bevindt eene soort **BLOEMEN-THEE**, in **kleinere pakjes**, zeer geschikt om voor ¼ of ½ gedeelte onder goede en ordinaire soorten te worden **gemeleerd**, waardoor de **geur** bijzonder **verhoogd** wordt; — bevelende zich ten vriendelijkste aan.

Wichtige Anzeige
für Taube und Härthörige.

Ich habe ein **OEL**, Gehör-oel genannt, wodurch Hunderte von Genesungen herbeigeführt worden. Dasselbe ist von mehreren Medicinalbehörden geprüft, und erlangen selbst ältere Leute das feinste Gehör wieder, fals keine Unmöglichkeiten obwalten.

Das original Flâcon mit Gebrauchs-zettel kostet 10 Gulden, und wird jeder Auftrag sofort prompt ausgeführt.

SOEST, in *Preussen*, 1856.

Kaufmann H. BRAKELMANN.

Bij J. A. JONKHOFF
beste uitgezochte OVENSTEEN.

REVALENTA ARABICA.

Van alle zijden komen de gunstigste berigten in over de genezingen, door **DU BARRY'S REVALENTA** verkregen: lijders die 20 jaren aan obstructie, maagzuur, misselijkheid en slechte spijsvertering geleden hebben, zijn er volkomen door genezen; anderen die lang kwijnden en geheel verzwakt en vermagerd waren, zijn er gezond en sterk van geworden; de bleeke, tanige huid der ziekte veranderd zij spoedig in den frisschen blos der gezondheid; ouden van dagen heeft zij weder jong en vrolijk, sukkelende kinderen sterk en tierig gemaakt. Duizenden danken der **REVALENTA** hunne gezondheid: men lese slechts de Attesten der genezenen, in gulle goedhartigheid menschlievend afgegeven om ook anderen den weg ter genezing te wijzen.

De **REVALENTA** is het eenvoudigste en het aangenaamste geneesmiddel, omdat het als zoodanig niets kost; men geeft niet meer uit of men op **REVALENTA** of op ander voedsel teert; men kan het met de meeste gerustheid gebruiken, en zelfs bij en met alle andere medicijnen nemen. De geneesheeren kunnen het aanbevelen als eene ligte spijs om diëet te houden.

Het twaalfjarig zoontje van Mejufvrouw VAN DER PLAATS, Zieken no. 160, te *'s Hage*, is door de **REVALENTA** van hevige zenuwtoevallen genezen.

Vrouw OOLMAN, te *Voorst*, heeft aan waterzucht geleden en aan eene algemeene verzwakking, die haar in spijt van de hulp der knapste geneesheeren met den dood dreigde; door de **REVALENTA** is zij volkomen hersteld en heeft hare vroegere gezondheid en krachten weergekregen.

De Vrouw van den Heer W. ARENDSEN, Landeigenaar te *Putten*, leed aan zenuwziekten en eene zwakke borst, was geheel vermagerd en vervallen, en is weder gezond, sterk en jeugdig frisch geworden.

De Heeren J. A. KLINGER & Co., te *Rotterdam*, berigten, dat eene Dame aldaar, die lang aan eene ziekte sukkelde, waarvoor geen kruid gewassen scheen, door de **REVALENTA** genezen is.

De kleine Bussen kosten 87½ cents — 1 ℔ *f* 2 — 2 ℔ *f* 3½ — 5 ℔ *f* 8 — 12 ℔ *f* 16.

Dubbel geconcentreerde 1 ℔ *f* 4 — 2 ℔ *f* 7 — 5 ℔ *f* 16 — 10 ℔ *f* 28.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, T. H. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Sappemeer*, Wedw. S. SCHELTENS; *Slochteren*, H. P. HOOGHOUDT; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASSENAAR, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

MUZIEKALE CATECHISMUS,
2de druk,
van L. F. REVIUS.

De **eerste druk** is in weinige dagen uitverkocht; ook is dit Werkje voor die **Leerlingen**, die in korten tijd en door eigen oefening grondig met het Notenschrift willen bekend worden, **onmisbaar**; terwijl het voor den **jeugdigen Meester** eene **goede Handleiding** is. Het VOORWOORD bevat een kort GESCHIEDKUNDIG OVERZIGT van de **MUZIJK** en van het **NOTENSCHRIFT.**

Dit Boekje is zoo volledig en bevattelijk geschreven, dat het de plaats inneemt van zoo vele onduidelijke kostbare methodes van vreemden oorsprong.

Uitgegeven door de **MUZIEKALE CORRESPONDENTIE** te *'s Gravenhage*; te bekomen, à *f* 0,75, bij den Boekh. **M. SMIT**, te *Groningen*, en voorts in al de bekende Dépôts van de **nieuwe goedkoope Muzijk**, à 4 en 5 Cents per pagina, à 2 Cents bij inteekening.

FABRIJK VAN
BALANSEN EN BASCULES, ENZ.,
te *ARNHEM*.

Het algemeen DEPÔT onzer **gerenomeerde** C. BECKER'SCHE **BALANSEN** en **BASCULES**, gevestigd bij de Gebr. MARIUS alhier, is met den 1sten Januarij 1857 **finaal opgeheven; men** zal zich voortaan, bij de bestelling van genoemde artikelen, waarvan de levering *uitsluitend* door ons geschiedt, *regtstreeks* **aan onderstaand adres** moeten aanmelden.

ARNHEM, December 1856.

BECKER & BUDDINGH.

H.H. HANDELAARS in deze artikelen, nog niet in het bezit der Conditiën zijnde, kunnen zich, in hun belang, ter informatie tot ons wenden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.